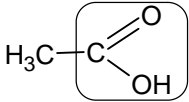
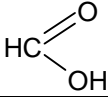
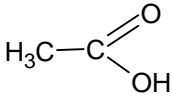
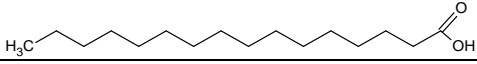
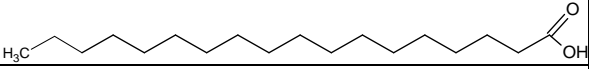
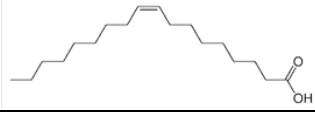
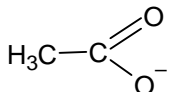
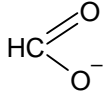

Karbonsavak – középszint

<p>A karbonsavak olyan szerves vegyületek, melyeknek a jellemző funkciós csoportja a karboxilcsoport.</p>	
<p>A karboxilcsoport összetett funkciós csoport egy karbonil- és egy hidroxilcsoport alkotja.</p>	
<p>A bekarikázott funkciós csoport neve karboxilcsoport.</p> 	
<p>A karbonsavak szabályos nevét úgy képezzük, hogy a megfelelő szénhidrogén neve mögé a sav szót illesztjük.</p>	
<p>A metánsav triviális (köznapi) neve hangyasav.</p> 	
<p>Az etánsav triviális (köznapi) neve ecetsav.</p> 	
<p>A hexadekánsav (16 szénatomos, telített karbonsav) triviális (köznapi) neve palmitinsav.</p> 	
<p>Az oktadekánsav (18 szénatomos, telített karbonsav) triviális (köznapi) neve sztearinsav.</p> 	
<p>Az oktadec-9-énsav (18 szénatomos, telítetlen karbonsav) triviális (köznapi) neve olajsav.</p> 	
<p>A karbonsavakból egy proton leadásával negatív töltésű savmaradékionok keletkeznek.</p>	

A hangyasav savmaradékionjának neve metanoátion (régiesen formiátion).	
Az ecetsav savmaradékionjának neve etanoátion (régiesen acetátion).	
Az alábbi ion neve acetátion .	
	
Az alábbi ion neve formiátion .	
	
A karboxilcsoport polaritás szempontjából erősen poláris .	
A hangyasav színe: színtelen szaga: csípős halmazállapota (25 °C-on, standard nyomáson): folyékony oldhatósága vízben: korlátlan	
Az ecetsav színe: színtelen szaga: csípős halmazállapota (25 °C-on, standard nyomáson): folyékony oldhatósága vízben: korlátlan	
A palmitinsav színe: fehér szaga: szagtalan halmazállapota (25 °C-on, standard nyomáson): szilárd oldhatósága vízben: nem oldódik	
A sztearinsav színe: fehér szaga: szagtalan halmazállapota (25 °C-on, standard nyomáson): szilárd oldhatósága vízben: nem oldódik	
Az olajsav színe: színtelen szaga: zsírra emlékeztető halmazállapota (25 °C-on, standard nyomáson): folyékony oldhatósága vízben: oldhatatlan	
A karbonsavmolekulák között kialakuló legerősebb kölcsönhatás a hidrogénkötés , így olvadás-és forráspontjuk magas .	

A molekulatömeg növekedésével nő a karbonsavak olvadás-és forráspontja, de a karboxilcsoport hatása egyre kevésbé érvényesül .	
A karbonsavak - karboxilcsoportjuk révén - képesek hidrogénkötés kialakítására a vízzel, ezért a kis molekulatömegű karbonsavak korlátlanul elegyednek a vízzel.	
A nagy molekulatömegű karbonsavak a bennük lévő hosszú, apoláris szénlánc miatt a vízzel nem elegyednek.	
A karbonsavak sűrűség tekintetében a szerves savak közül a legerősebbek .	
A karbonsavak sűrűség tekintetében gyenge savak .	
Az ecetsav a hidrogén-kloridnál gyengébb sav.	
Az ecetsav reakciója vízzel (egyenlet)	$\text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{OH} \end{matrix} + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{O}^- \end{matrix} + \text{H}_3\text{O}^+$
A karbonsavak alkoholokkal észtereket képeznek egyensúlyi reakcióban.	
A karbonsavak alkoholokkal való reakciójának típusa kondenzáció .	megjegyzés: a kondenzáció egy kisebb molekula - ebben az esetben egy vízmolekula – kilépésével jár
Az etanol és az ecetsav reakciója (egyenlet)	$\text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{OH} \end{matrix} + \text{H}_3\text{C}-\text{CH}_2-\text{OH} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{O}-\text{CH}_2-\text{CH}_3 \end{matrix} + \text{H}_2\text{O}$
Az ecetsav reakciója nátriummal (egyenlet)	$\text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{OH} \end{matrix} + \text{Na} \rightarrow \text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{ONa} \end{matrix} + 0,5 \text{H}_2$
Az ecetsav nátriummal való reakciója részecskeátmenet szempontjából redoxireakció .	megjegyzés: a hidroxilcsoport hidrogénje protonként szakad le, aminek a nátrium ad át elektront
Az alábbi vegyület neve nátrium-etanoát (nátrium-acetát)	
$\text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{ONa} \end{matrix}$	
Az ecetsav reakciója nátrium-hidroxiddal (egyenlet)	$\text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{OH} \end{matrix} + \text{NaOH} \rightarrow \text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{ONa} \end{matrix} + \text{H}_2\text{O}$
Az ecetsav nátrium-hidroxiddal való reakciója részecskeátmenet szempontjából sav-bázis reakció .	megjegyzés: a reakció közömbösítés
Az ecetsav reakciója nátrium-hidrogénkarbonáttal (egyenlet)	$\text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{OH} \end{matrix} + \text{NaHCO}_3 \rightarrow \text{H}_3\text{C}-\text{C}\begin{matrix} \text{=O} \\ \text{ONa} \end{matrix} + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2$
Az ecetsav szódabikarbónával való reakciója részecskeátmenet szempontjából sav-bázis reakció .	megjegyzés: az erősebb ecetsav protont ad át a gyengébb szénsavból származó hidrogén-karbonát-ionoknak

<p>Az ecetsav szódabikarbónával való reakciója során szén-dioxid-gáz fejlődik.</p>	
<p>Az ecetsavat etanol oxidációjával állítják elő.</p>	
<p>Szent-Györgyi Albert magyar származású tudós, a biológiai oxidációval, valamint a C-vitaminnal kapcsolatos kutatásaiért Nobel-díjat kapott.</p>	
<p>A karbonsavak sói szilárd halmazállapotúak.</p>	
<p>A szappanok nagy szénatomszámú karbonsavak (zsírsavak) kálium-és nátriumsói.</p>	
<p>A szappanmolekulák a vízben micellákat képeznek, amelyeknek külsején a molekulák poláris része van, míg a molekulák apoláris része befelé néz, ide kötődik az apoláris szennyeződés.</p> <div data-bbox="411 913 560 1061" data-label="Chemical-Block"> </div>	